«BASEL» Сақтандыру компаниясы АҚ
Директорлар Кеңесімен
БЕКІТІЛДІ
2020 ж. «26» мауысым хаттама

«Basel» Сақтандыру Компаниясы АҚ

АТҚАРАТЫН ҚЫЗМЕТІ ҮШІНШІ ТҰЛҒАЛАРҒА ЗИЯН КЕЛТІРУ ҚАУІПМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ОБЪЕКТ ИЕЛЕРІНІҢ АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН МІНДЕТТІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Алматы, 2020 ж.

Келісу парағы

Лауазымы	Тегі, аты-жөні	Қолы	Күні
Басқарма Төрағасы	Абдрахманова Т.Т.		
Басқарма мүшесі – Бас бухгалтер	Капитаненко В.В.		
Басқарма мүшесі – Заң департаментінің директоры	Секерова Ю.Е.		
Залалды ретттеу бөлімінің бастығы	Демиденко О.А.		
Тәуекел менеджері	Журавлева Е.В.		
Комплаенс-бақылаушы	Қойшыбайұлы Қ.		
Ішкі аудит қызметінің төрағасы	Галеев В.В.		
Дайындалды			
Сақтандыру және қайта сақтандыру департаментінің директоры	Алтекова Г.Б.		

Мазмұны

1. Жалпы ережелер
2. Сақтандыру объектісі
3. Азаматтық-құқықтық жауапкершілігі міндетті сақтандырылуға тиіс тұлғалар
4. Сақтандыру шарты және оны жасау тәртібі
5. Сақтандыру шарттың қолданылуы және қолданылуын тоқтатуы
6. Шарт тараптарының және үшінші тұлғалардың құқықтары мен міндеттері
7. Сақтандыру сомасын анықтау тәртібі
8. Сақтандыру сыйақысын төлеу көлемі, тәртібі және мерзімі
9. Сақтандыру жағдайын және сақтандыру төлемінің көлемін анықтау
10. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудың шарттары және тәртібі
11. Залал келтірген тұлғаға кері талап қою құқығы
12. Сақтандырушыны сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босату негіздері
13. Дауларды реттеу ерекшеліктері

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандырудың осы ережелері (одан әрі – «Ережелер) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, Қазақстан Республикасының 2004 ж. 7-маусымдағы «Атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы № 580-II Заңына (одан әрі – Заңға) сәйкес дайындалған.

1.2. Осы Ережелерде келесі түсініктер мен терминдер қолданылады:

1) **апат** – гимараттардың, құрылыстардың және (немесе) қауіпті өндіріс объектісінде қолданылатын техникалық құрылғылардың қирауы, бағынбайтын жарылыс және (немесе) залалды заттардың шығарылуы;

2) **оқиға** - қауіпті өндіріс объектісінде қолданылатын техникалық құрылғылардың істен шығуы немесе зақымдалуы, технологиялық үдеріс тәртіптемесінен ауытқу, Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзу;

3) **қауіпті өндірістік фактор** – үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтіретін қауіпті өндірістік объектілерде апат болған кезде пайда болатын физикалық құбылыс;

4) **атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіп-қатерімен байланысты объект иесі** – меншік құқығы, шаруашылық басқару құқығы бойынша немесе кез келген басқа да заңды негізде объектіні иеленген, атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты жеке және (немесе) заңды тұлға;

5) **атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіп-қатерімен байланысты объект иесінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі** - қауіпті өндірістік фактордың үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірген залалдың орнын толтыруға қатысты жеке және (немесе) заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасы белгілеген міндеттемесі;

6) **пайда алушы** – Заңға сәйкес сақтандыру төлемін алушы тұлға.

7) **сақтандыру жағдайы** – орын алған оқиға, сақтандыру шарты бұл жағдайда сақтандыру төлемін жүзеге асыруды қарастырады;

8) **сақтандыру омбудсманы** – Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі» туралы Заңына сәйкес сақтандыру нарығы қатысушыларының арасындағы келіспеушілікті реттеуді жүзеге асыратын өз қызметінде тәуелсіз жеке тұлға;

9) **сақтандыру сомасы** – міндетті сақтандыру объектісі сақтандырылған, сақтандыру жағдайы болған кезде сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін көрсететін ақша сомасы;

10) **сақтандыру сыйлықысы** – объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты белгілеген көлемде сақтанушыға (пайда алушыға)

сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндеттемесін алғаны үшін сақтандырушыға сақтанушы төлеуге тиісті ақша сомасы.

11) **сақтандыру төлемі** — сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда сақтандыру сомасы шегінде сақтандырушының сақтанушыға (пайда алушыға) төлейтін ақша сомасы.

12) **сақтандырушы** – сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда сақтанушыға немесе басқа тұлғаға (пайда алушыға) шарт белгілеген сома (сақтандыру сомасы) көлемінде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті, сақтандыру ұйымы ретінде тіркелген және сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензиясы бар «Basel» Сақтандыру компаниясы АҚ;

13) **сақтандырылушы** – бұл тұлғаға қатысты сақтандыру жүзеге асырылады;

14) **сақтанушы** – атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіп-қатерімен байланысты объект иесінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын сақтандырушымен жасасқан тұлға. Егер басқадай сақтандыру шартымен қарастырылмаса, сақтанушы бір уақытта сақтандырылушы болып табылады;

15) **уәкілетті орган** – басқаруды және сала аралық үйлестіруді жүзеге асыратын, азаматтық қорғаныс саласында мемлекеттік саясатты даярлайтын және жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

16) **дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйым** – Қазақстан Республикасының Сақтандырудың міндетті түрлері бойынша сақтандыру қызметі және заңнамалық актілері туралы Қазақстан Республикасының Заңы негізінде азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандырудың міндетті түрлері бойынша дерекқорды қалыптастыруды және жүргізуді жүзеге асыратын мемлекеттік қатысуы бар бейкоммерциялық ұйым;

17) **үшінші тұлға** –өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне қауіпті өндірістік фактор зиян келтірген тұлға. Атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіп-қатерімен байланысты объект қызметкерлері мен иелері үшінші тұлға болып табылмайды.

2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ

2.1. Атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіп-қатерімен байланысты объект иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру (одан әрі – объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру) объектісі Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасы белгілеген қауіпті өндірістік фактордың үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген залалдың орнын толтыру міндетімен байланысты, атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иесінің мүліктік мүддесі болып табылады.

2.2. Атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіп-қатерімен байланысты объектілер Қазақстан Республикасының «Азаматтық қорғау туралы» Заңына сәйкес өнеркәсіптік қауіпсіздікті мағлұмдауға тиіс объектілер болып табылады.

2.3. Өнеркәсіптік қауіпсіздік декларациялары тіркелген объектілер тізімін уәкілетті орган өзінің интернет-ресурсына орналастырады немесе қазақ және орыс тілдерінде республикалық мерзімдік баспасөз басылымдарында жариялайды.

2.4. Егер сақтандыру шарты әрекет ететін мерзім ішінде объект үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіп-қатерін туғызбайтын болса және Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарына сәйкес өнеркәсіптік қауіпсіздік декларациясы есептен шығарылса, сақтанушыға сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату құқығы беріледі. Бұл ретте сақтандырушы сақтандыру қолданылған уақытқа пропорционалды сақтандыру сыйақысының бір бөлігін алуға құқылы.

3.АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ МІНДЕТТІ САҚТАНДЫРЫЛУЫ ТИІС ТҰЛҒАЛАР

3.1. Атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіп-қатерімен байланысты объект иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі міндетті сақтандырылуы тиіс.

3.2. Атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелерінің үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиян үшін өзінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыруы, басқа тұлғаға қауіпті объектіні уақытша пайдалану құқығын беруі оларды сақтандыру шартын жасау міндетінен босатпайды.

4. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫ ЖӘНЕ ОНЫ ЖАСАУ ТӘРТІБІ

4.1. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру Заңға және осы Ережелерге сәйкес үшінші тұлғалардың пайдасына сақтанушы мен сақтандырушы арасында жасалатын шарт негізінде жүзеге асырылады. Атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға залал келтіру қауіп-қатерімен байланысты объектінің бірден артық иесі болған жағдайда объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты олардың кез-келгенімен сақтандыру полисінде сақтандырылушы ретінде объектінің барлық иелерін міндетті түрде көрсете отырып жасалады.

4.2. Үшінші тұлға өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне қауіпті өндірістік фактордың залал келтіруі салдарынан туындаған міндеттемелер бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыруды сақтандыру шарты қарастырады, моральдық залалды, жоғалған пайданы өтеуді, келісім шарттарын орындамағаны үшін айып төлеуді есептемегенде.

4.3. Сақтанушы сақтандырушыны таңдауда ерікті. Сақтандырушының объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын сақтанушымен жасаудан бас тартуға құқығы жоқ.

4.4. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтанушы сақтандыру сыйақысын төлеуге, ал сақтандырушы сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру шарты белгілеген көлемде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттеледі.

4.5. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты сақтандырушының сақтандыру полисін электронды нысанда ресімдеуі арқылы жасалады.

4.6. Сақтанушының сақтандыру шарттарымен танысқандығы туралы белгісі бар сақтанушының арызы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасау үшін негіздеме болып табылады.

4.7. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында көрсетілуі тиіс талаптардың толық еместігі үшін жауапкершілік сақтандырушыға жүктеледі. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының кейбір шарттарының толық еместігі салдарынан шарт бойынша дау туындаған жағдайда дау сақтанушы мүддесіне қарай шешіледі.

4.8. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты сақтанушының қалауы бойынша сақтандырушыға жазбаша арыз беру жолымен немесе сақтандырушының интернет-ресурсын қолдану арқылы электронды нысанда сақтанушы мен сақтандырушының өзара ақпаратпен алмасуы арқылы жасала алады.

4.9. Сақтандыру полисінде Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінің 826 бабында айтылған шарттардан басқа сақтандырушының бір сақтандыру жағдайы бойынша шекті жауапкершілігінің көлемі көрсетілуі тиіс.

4.10. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру бойынша сақтандыру полисінің мазмұны мен ресімдеуіне қойылатын талаптар Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы заңнамасымен белгіленеді.

4.11. Егер сақтандырушы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын сақтанушының (сақтандырылушының) немесе үшінші тұлғаның жағдайын Заң қарастырғанмен салыстырғанда нашарлататын шарттар бойынша жасаса, сақтандырушы сақтандыру жағдайы туындағанда Заң қарастырған шарттарға сәйкес сақтанушы (сақтандырылушы) немесе үшінші тұлға алдында жауапкершілікте болады.

4.12. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын электронды нысанда жасаған кезде сақтандырушының интернет-ресурсы сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) және сақтандырушы арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу үшін қолданылады.

4.13. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын электронды нысанда жасау үшін арыз берген жағдайда сақтанушыдан арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалану талап етілмейді.

4.14. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттарын электронды нысанда жасау үшін пайдаланылатын сақтандыру ұйымдарының интернет-ресурстарының тізімі дереккорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымның интернет-ресурсында орналастырылады.

4.15. Сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) және сақтандырушы арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу тәртібі қаржылық нарық және қаржылық ұйымдарды реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның нормативтік-құқықтық актілерімен анықталады.

4.16. Сақтандырушының интернет-ресурсын пайдалану арқылы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасаған кезде сақтандырушы қамтамасыз етеді:

1) электрондық хабарлама түрінде объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасау немесе оны жасаудан бас тарту туралы (бас тарту себептерін көрсете отырып) жазбаша хабарландыру хатының сақтанушыға дереу жіберілуін;

2) дерекқорды қалыптастыру және жүргізу бойынша ұйымның ақпараттық жүйесі арқылы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жөнінде ақпаратты сақтанушының тексеру мүмкіндігін;

3) сақтандырушының интернет-ресурсына сақтанушының тәулік бойы кіріп қарауын қамтамасыз ете отырып объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын электронды нысанда сақтауды;

4) сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) төмендегілер үшін қажетті ақпаратты электрондық нысанда дайындауын және сақтандырушыға жіберу мүмкіндігін қамтамасыз етеді:

- мәліметтерді өзгерту, объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын қайта ресімдеу;
- объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату;
- сақтандыру жағдайының орын алғандығы туралы ескерту;
- келтірілген залал көлемін бағалауды жүргізу;
- сақтандыру төлемін алу.

4.17. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасау туралы хабарлама дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымнан жөнелтіледі. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасау туралы хабарландыру тәртібіне және мазмұнына қойылатын талап қаржылық нарық және қаржылық ұйымдарды реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органмен анықталады.

4.18. Егер сақтандырушының интернет-ресурсын пайдалану арқылы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жасалатын болса, осы сақтандыру шарты сақтанушы сақтандыру сыйақысын (егер сақтандыру сыйақысы бөліп төленетін болса бірінші сақтандыру жарнасын) төлеген күннен бастап сақтандырушы ұсынған шарттар негізінде жасалынды деп есептеледі, егер басқадайды объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты қарастырмаса.

4.19. Егер сақтандырушының интернет-ресурсын пайдалану арқылы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жасалатын болса, сақтанушы Заң және осы Ережелер қарастырған сақтандырудың шарттарымен танысқаннан кейін сақтандыру сыйақысын (егер сақтандыру сыйақысы бөліп төленетін болса бірінші сақтандыру жарнасын) төлейді, осы

арқылы өзіне ұсынылған шарттар негізінде аталған қосылу шартын жасауға өз келісімін растайды.

4.20. Сақтандырушы өз интернет-ресурсын пайдалану арқылы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасау мүмкіндігін тәулік бойы қамтамасыз етеді.

4.21. Сақтанушы және сақтандырушы арасында ақпараттық өзара әрекеттесу арқылы сақтандыру шартын электронды нысанда жасау үшін арналған сақтандыру ұйымдарының ақпараттық жүйелерін пайдалану арқылы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттарын жасау бойынша сақтандыру агенттерінің қызметіне жол берілмейді.

5. САҚТАНДЫРУ ШАРТТЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫЛУЫН ТОҚТАТУЫ

5.1. Егер объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының шарттары басқадайды қарастырмаса, сақтанушы бірінші сақтандыру жарнасын төлеген кезеннен бастап объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты заңды күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болып саналады.

5.2. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты заңды күшіне енген уақытынан бастап 12 (он екі) айдан артық емес мерзімге жасалады.

5.3. Егер объект иесі қызметін 12 (он екі) айдан аз уақыт жүзеге асырса, онда объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты қызмет атқарған мерзімге жасалады, бірақ 6 (алты) айдан аз уақытқа емес.

5.4. Сақтандыру корганысының қолдану мерзімі объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының әрекет ету мерзімімен сәйкес келеді.

5.5. Егер объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты басқадайды ескермеген болса, объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының колданылуы Қазақстан Республикасы аумағымен шектеледі.

5.6. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты келесі жағдайларда тоқтатылды деп есептелінеді:

1) шарт қолданылу мерзімі аяқталғанда;

2) шартты мерзімінен бұрын тоқтатқанда;

3) сақтандырушы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты белгіленген сақтандыру сомасы көлемінде сақтандыру төлемін (сақтандыру төлемдерін) жүргізгенде.

5.7. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату тәртібі, шарттары және салдарлары Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес анықталады.

6. ШАРТ ТАРАПТАРЫНЫҢ ЖӘНЕ ҮШІНШІ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

6.1. Сақтанушы құқылы:

1) Сақтандырушыдан объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандырудың шарттарын, сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;

2) сақтандыру тәуекелін бағалау үшін тәуелсіз сарапшыны шақыртуға;

3) сақтандырушы және (немесе) тәуелсіз сарапшы жүзеге асырған келтірілген залал көлемін бағалау нәтижелерімен және сақтандыру төлемі көлемінің есебімен танысуға;

4) объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатуға;

5) Ережелердің 13 бөлімі қарастырған ерекшеліктерді ескере отырып сақтандырушыға немесе объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын мәселелерді реттеу үшін сақтандыру омбудсманға немесе сотқа жүгінуге;

6) арызды және қосымша құжаттарды сақтандыру омбудсманға жолдауға (сақтандыру омбудсманға тікелей, соның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы, немесе сақтандырушы арқылы, соның ішінде оның филиалына, уәкілеттігіне, егер ондайлар бар болса);

7) атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектіде сақтандыру тәуекелін (сақтандыру жағдайының орын алу мүмкіндігін немесе орын алған жағдайда болуы мүмкін залал көлемін) азайтуы мүмкін мән-жайдың өзгеруі жағдайында сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді талап етуге;

8) осы Ережелер қарастырған жағдайларда және тәртіп бойынша сақтандыру төлемін алуға. Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмейтін сақтанушының басқа да құқықтарын қарастыра алады.

6.2. Сақтанушы міндетті:

1) объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты белгілеген көлемде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру сыйақысын төлеуге;

2) объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жасалған күннен бастап 10 (он) күнтізбелік күн ішінде бұл жөнінде уәкілетті органды хабарландыруға;

3) объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасаған кезде сақтандырушыға алдыңғы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті және ерікті сақтандыру шарттары, сақтандыру жағдайлары, сақтандыру төлемдері мен объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасау үшін қажетті басқа да мәліметтер туралы ақпаратты тапсыруға;

4) сақтандырушыға және уәкілетті мемлекеттік органдарға, олардың күзіретін негізге ала отырып, мән-жайда болған елеулі өзгерістер туралы 3

(үш) жұмыс күні ішінде хабарлауға, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің артуына едәуір ықпал жасай алса;

5) үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиянды ықпал жасайтын қауіпті өндірістік факторларды болдыртпау бойынша қажетті және мүмкін деген шараларды қабылдауға;

6) сақтандыру жағдайы орын алғандығы белгілі болғаннан кейін шұғыл түрде, үш күннен кешіктірмей бұл туралы сақтандырушыны хабардар етуге;

7) үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиянды ықпал жасайтын қауіпті өндірістік факторлар орын алған жағдайда болуы ықтимал залалдың алдын алу мен оны азайту, сонымен қатар мүлікті құтқару мен жәбірленген тұлғаларға көмек көрсету бойынша орынды және қол жетімді шаралар қолдануға;

8) атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектідегі апат пен оқиғаның болу себептерін және басқа да мән-жайын дербес тексеру үшін сақтандырушы өкіліне жағдай жасауға;

9) бүлінген мүлікті және зақымдалу аумағын сақтандыру жағдайы орын алған күйде Сақтандырушы өкілі тексергенге дейін сақтап қалу үшін барлық мүмкін шараларды қамтамасыз етуге (егер бұл қауіпсіздік мүддесіне қайшы келмесе және залал көлеміне ықпалын тигізбесе);

10) Сақтандырушыға орын алған сақтандыру жағдайының себептері, барысы және салдарлары туралы, сондай-ақ келтірілген залал сипаты мен көлемі жайлы пікір айтуға мүмкіндік беретін қолында бар барлық ақпаратты (қажет болған жағдайда – жазбаша түрде) және құжаттаманы тапсыруға;

11) қауіпті өндірістік фактордың үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне залал келтіруі жөнінде талап қою немесе қуыным арызын беру туралы белгілі болғаннан кейін 3 (үш) жұмыс күні ішінде бұл жайлы сақтандырушыны кез-келген қолжетімді тәсілмен хабарландыруға;

12) келтірілген залал үшін жауапты тұлғаға кері талап қою құқығының Сақтандырушыға ауысуын қамтамасыз етуге;

6.3. Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмейтін Сақтанушының басқа да міндеттемелерін қарастыруы мүмкін.

6.4. Сақтандырушы құқылы:

1) сақтандыру шартын жасаған кезде Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі қарастырған мәліметтерден басқа Сақтанушыдан (сақтандырылушыдан) осы Ережелерге сәйкес объект иелерінің жауапкершілігін сақтандыру шартын жасау үшін қажетті мәліметтерді, сонымен қатар алдыңғы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті және ерікті сақтандыру шарттары, сақтандыру жағдайлары мен сақтандыру төлемдері туралы ақпарат беруді талап етуге;

2) сақтандыру тәуекелін бағалау үшін тәуелсіз сараптыны қатыстыруға;

3) тиісті мемлекеттік органдардан және ұйымдардан, олардың құзіретін негізге ала отырып, сақтандыру жағдайының болу фактісін және үшінші тұлғаларға келтірілген залал көлемін растайтын құжаттарды сұратуға;

6.7. Міндетті экологиялық сақтандыру шартында Қазақстан Республикасының заннамалық актілеріне қайшы келмейтін сақтандырушының басқа да міндеттері қарастырыла алады.

6.8. Үшінші тұлғалар құқылы:

1) қауіпті өндірістік факторлардың олардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиянды ықпал жасауы нәтижесінде орын алған сақтандыру жағдайы туралы Сақтандырушыға хабарлауға;

2) сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды сақтанушының (сақтандырылушының) орнына жинауға және оларды сақтандырушыға тапсыруға;

3) келтірілген залал көлемін бағалау үшін тәуелсіз сарапшының қызметіне жүгінуге;

4) келтірілген залал көлемін бағалау нәтижелерімен және сақтандыру төлемі көлемінің есебімен танысуға;

5) Заң және осы Ережелер белгілеген көлемде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру төлемін алуға;

6) осы Ережелердің 13 бөлімі қарастырған ерекшеліктерді ескере отырып сақтандырушыға немесе объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын мәселелерді реттеу үшін сақтандыру омбудсманға немесе сотқа жүгінуге;

7) арызды және қосымша құжаттарды сақтандыру омбудсманға жолдауға (сақтандыру омбудсманға тікелей, соның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы, немесе сақтандырушы арқылы, соның ішінде оның филиалына, уәкілеттігіне, егер ондайлар бар болса);

8) Сақтанушыға келтірілген залал сомасының алынған сақтандыру төлемі сомасынан асып түскен мөлшерінде келтірілген залалды өтеу туралы талап қоюға.

6.9. Қазақстан Республикасының заңнамасы қарастырған жағдайларда осы тармақ бекіткен үшінші тұлғалардың құқықтары басқа тұлғаларға (пайда алушыларға) ауысады.

7. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫН АНЫҚТАУ ТӘРТІБІ

7.1. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы тиісті қаржылық жылға республикалық бюджет туралы заң белгілеген айлық есептік көрсеткіш көлемінде төмендегілерді құрайды:

1) 600 000 – егер қауіпті өндіріс факторларының зиянды әсері нәтижесінде жәбірленушілердің ең жоғары ықтимал саны 4000 (төрт мың) адамнан асса;

2) 350 000 - егер қауіпті өндіріс факторларының зиянды әсері нәтижесінде жәбірленушілердің ең жоғары ықтимал саны 2000-нан (екі мыңнан) артық адамды құраса, бірақ 4000 (төрт мың) адамнан аспаса;

3) 225 000 - егер қауіпті өндіріс факторларының зиянды әсері нәтижесінде жәбірленушілердің ең жоғары ықтимал саны 1500-нан (мың жарымнан) артық адамды құраса, бірақ 2000 (екі мың) адамнан аспаса;

4) 115 000 - егер қауіпті өндіріс факторларының зиянды әсері нәтижесінде жәбірленушілердің ең жоғары ықтимал саны 750-ден (жеті жүз елуден) артық адамды құраса, бірақ 1500 (мың жарым) адамнан аспаса;

5) 50 000 - егер қауіпті өндіріс факторларының зиянды әсері нәтижесінде жәбірленушілердің ең жоғары ықтимал саны 300-ден (үш жүзден) артық адамды құраса, бірақ 750 (жеті жүз елу) адамнан аспаса;

6) 30 000 - егер қауіпті өндіріс факторларының зиянды әсері нәтижесінде жәбірленушілердің ең жоғары ықтимал саны 150-ден (жүз елуден) артық адамды құраса, бірақ 300 (үш жүз) адамнан аспаса;

7) 12 000 - егер қауіпті өндіріс факторларының зиянды әсері нәтижесінде жәбірленушілердің ең жоғары ықтимал саны 75-тен (жетпіс бестен) артық адамды құраса, бірақ 150 (жүз елу) адамнан аспаса;

8) 5 000 - егер қауіпті өндіріс факторларының зиянды әсері нәтижесінде жәбірленушілердің ең жоғары ықтимал саны 10-нан (оннан) артық адамды құраса, бірақ 75 (жетпіс бес) адамнан аспаса;

9) 1 000 – басқа да ресми мәлімделген қауіпті өндірістер үшін, егер қауіпті өндіріс факторларының зиянды әсері нәтижесінде жәбірленушілердің ең жоғары ықтимал саны 10 (онға) жетпейтін адамды құраса.

8. САҚТАНДЫРУ СЫЙАҚЫСЫНЫҢ КӨЛЕМІ, ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ МЕРЗІМІ

8.1. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйақысының көлемі тараптардың келісімі бойынша атқаратын қызметі үшінші тұлғаларға залал келтіру қауіп-қатерімен байланысты объектінің қауіптілік дәрежесіне сәйкес сақтандыру сомасының көлемінен 0,72-ден 2,02-ге дейінгі пайыз шегінде белгіленеді.

8.2.Нақты объект үшін сақтандыру тарифінің мөлшері жыл сайын уәкілетті орган анықтайтын объект қауіптілігінің жалпы деңгейіне байланысты белгіленеді.

8.3. Сақтандыру сыйақысының көлемі сақтандыру шартында көрсетілген сақтандыру тарифін, өндірістік қауіпсіздік саласында уәкілетті орган анықтаған объект қауіптілігінің жалпы деңгейін ескере отырып анықталады.

8.4. Мағлұмдауға және сақтандыруға тиісті қауіпті өндірістік объектілері бар ұйымдардың қауіптілігінің жыл сайынғы жалпы деңгейі туралы ақпаратты уәкілетті органдар өздерінің интернет-ресурстарында көрсетеді немесе қазақ және орыс тілдерінде республикалық мерзімдік басылымдарда жариялайды.

8.5.Объект қауіптілігінің жалпы деңгейін сақтап қалу немесе төмендету кезінде сақтандыру сыйақысы осы бапқа байланысты белгіленген сақтандыру тарифі бойынша төленеді;

8.6. Орташа салалық көрсеткіштермен салыстырғанда объект қауіптілігінің жалпы деңгейі артқан кезде сақтандыру тарифіне объект қауіптілігінің жалпы деңгейінің 1%-на (бір пайызына) 10% (он пайыз) көлемінде арттырушы коэффициент қолданылады.

8.7. Арттырушы коэффициентті ескергенде сақтандыру тарифінің мөлшері Ережелердің 8.1. тармағында белгіленген сақтандыру тарифінің көлемінен артпауы тиіс.

8.8.Сақтандыру сыйақылары сақтандыру шартын жасасқаннан кейін 10 (он) күн ішінде бір жолғы төлеммен жүргізіледі.

8.9.Кез келген негіз бойынша сақтандыру шарты өзгертілген жағдайда қайтадан есептелген және бұрында төленген сақтандыру сыйықылары арасындағы айырмашылық 15 (он бес) күн ішінде қосымша төленуі (қайтарылуы) керек.

8.10. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты сақтанушының сақтандыру сыйақысын сақтандыру шарты анықтаған тәртіпте сақтандыру жарналарын төлеу арқылы бөліп-бөліп төлсу құқығын қарастырады.

8.11.Сақтандырушы сақтандыру сыйақысын ақшаны қолма-қол ақшасыз аудару арқылы есеп айырысу тәсілімен сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы төлеу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

9. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫН ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІНІҢ КӨЛЕМІН АНЫҚТАУ

9.1. Қауіпті өндірістік фактордың үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген залалды өтеу бойынша сақтанушының (сақтандырылушының) азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің орын алу фактісі объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жағдайы деп мойындалады.

9.2. Сақтандыру төлемінің көлемі келтірілген залалдың көлемі жайында мәлімет беретін апаттың, оқиғаның себептерін тергеу актісі, сот шешімдері және басқа да деректер негізінде сақтандырушымен немесе тәуелсіз сарапшымен анықталады.

9.3. Әрбір үшінші тұлғаның өмірі мен денсаулығына келтірілген залал үшін төленетін сақтандыру төлемінің көлемі тиісті қаржылық жылға жасалған республикалық бюджет туралы заң белгілеген айлық есептік көрсеткіш көлемінде Заңмен анықталады және төмендегілерді құрайды:

1) өлім кезінде – 1000;
2) мүгедектік анықталған кезде:
- I топ – 800;
- II топ – 600;
- III топ – 500;
- мүгедек бала – 500;

3) мүгедектік берілмеген жағдайдағы мертігу, жарақат алу немесе денсаулыққа келтірілген басқа да зақым кезінде – амбулаторлық және (немесе) стационарлық емделуге кеткен нақты шығындар көлемінде, бірақ 300-ден артық емес. Сонымен қатар стационарлық емделудің әрбір күні үшін

сақтандыру төлемінің көлемі 2 (екі) айлық есептік көрсеткіштен кем емес мөлшерді құрау керек.

9.4. Мүліктің закымдалуы кезінде келтірілген залалдың көлемі сақтандыру жағдайы орын алғанға дейінгі мүліктің тозған күйін ескере отырып, оны қалпына келтіруге жұмсалатын шығынды есептеу арқылы анықталады.

9.5. Мүлікті қалпына келтіру сомасы сақтандыру жағдайы орын алған мезгілдегі орташа нарықтық баға мен тарифтер негізінде анықталады.

9.6. Егер мүлікті қалпына келтіру техникалық жағынан мүмкін болмаса немесе экономикалық жағынан тиімсіз болса, онда мүлік жойылды деп есептеледі. Мүлікті қалпына келтіру экономикалық жағынан тиімсіз болып есептеледі, егер болжанып отырған шығындар (қалпына келтіру құны) сақтандыру жағдайы орын алған мезгілдегі есептелген амортизацияны ескергенде мүліктің нақты құнының 80 %-ынан артық болса.

9.7. Сақтандыру жағдайы нәтижесінде әрбір үшінші тұлғаның мүлкіне келтірілген залалдың көлемін сақтанушының (сақтандырылушының) немесе пайда алушы болып табылатын басқа тұлғаның арызы бойынша сақтандырушы анықтайды. Қажет болған жағдайда келтірілген залал көлемін есептеу тәуелсіз сараншымен жүргізіледі. Егер тараптар келтірілген залалды бағалау нәтижесімен келіспеген болса, басқаны дәлелдеуге құқылы. Сараптама өткізуді талап еткен тарап есебінен жүргізіледі.

9.8. Сақтандыру төлемі үшінші тұлғаға келтірілген залал (нақты зиян) көлемінен артық болмауы тиіс.

9.9. Сақтандыру төлемі сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасы шегінде жүзеге асырылады.

9.10.Үшінші тұлғаларға келтірілген залалды толық өтеу үшін сақтандыру сомасы жетпеген жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру шартында анықталған сақтандыру сомасы шегінде, осы баптың 10.9. тармағында анықталған тәртіпте сақтандыру төлемдерін жүзеге асырады. Сонымен қатар пайда алушы тікелей сақтанушыға (сақтандырылушыға) келтірілген залал сомасының көлемі алынған сақтандыру төлемі сомасынан асып түсетін мөлшерін өтеу туралы талап қоюға құқылы.

9.11. Егер объект иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін бірнеше сақтандырушыларда сақтандырған жағдайда, әрбір сақтандырушы сақтанушы алдында онымен жасасқан шарт негізінде жауапкершілік көтереді, алайда сақтанушы (пайда алушы) барлық сақтандырушылардан алған сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы нақты залалдан аспауы керек.

9.12. Сонымен қатар сақтанушы кез-келген сақтандырушыдан, онымен жасасқан шарт қарастырған сақтандыру сомасының көлемінде, сақтандыру төлемін алуға құқылы. Егер алған сақтандыру төлемі нақты залалды жаппаса, сақтанушы сақтандыру сыйақысының жетпей тұрған сомасын басқа сақтандырушыдан алуға құқылы.

9.13. Келтірілген залал басқа сақтандырушылармен өтелген жағдайда, сақтандыру төлемінен толық немесе жартылай босатылған сақтандырушы

көтерген шығындарын шегеріп, сақтандыру сыйақысының тісті бөлігін қайтарып беруге міндетті.

9.14. Келтірілген залал сондай-ақ басқа тұлғалармен өтелген жағдайда, сақтандырушы сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемінің сомасы мен басқа тұлғалар өтеген сома арасындағы айырмашылықты ғана төлейді. Сақтанушы келтірілген залалды өтеу үшін үшінші тұлғаларға жүргізілген өзіне белгілі болған төлемдер туралы Сақтандырушыға хабарлауға міндетті.

9.15. Сақтандырушы сақтандыру жағдайына байланысты зиянды болдырмау немесе азайту мақсатында Сақтанушы көтерген шығындарды өтеуге міндетті, егер мұндай шығындар қажетті болса және (немесе) Сақтандырушының нұсқаулығын орындау үшін жүргізілген болса, тіпті бұл шаралар табыссыз болған жағдайда да. Көрсетілген шығындарды өтеуді Сақтандырушы тиісті шығындар туралы акт алған күннен бастап 30 (отыз) күн ішінде жүзеге асырады, бірақ сақтандыру төлемі жүргізілгеннен кейін.

9.16. Сақтанушының көрсетілген шығындары нақты көлемде өтеледі, алайда сақтандыру төлемінің жалпы сомасы мен шығындар өтемақысы сақтандыру шарты қарастырған сақтандыру сомасынан артпауы тиіс. Егер шығындар Сақтанушы Сақтандырушының нұсқаулықтарын орындау нәтижесінде орын алса, олар сақтандыру сомасына қатыссыз толық төлемде өтеледі.

9.17. Жәбірленуші қайтыс болған жағдайда, Сақтандырушы оның мұрагерлері болмағандықтан жәбірленушіні жерлеуді өз мойнына алған тұлғаға жерлеуге кеткен шығындарының орнын толтырады, бірақ объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты белгілеген сақтандыру сомасы көлемінде.

10. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДЫҢ ШАРТТАРЫ ЖӘНЕ ТӘРТІБІ

10.1. Сақтандырушыға сақтандыру төлемі туралы талапты сақтандыру төлемін жасау үшін келесі қажетті құжаттарды қоса тіркей отырып, жазбаша түрде сақтанушы (сақтандырылушы) немесе пайда алушы болып табылатын басқа тұлға қояды:

1) келтірілген залалды және оның көлемін растайтын құжаттарды қосымша тіркей отырып, залалды өтеу туралы пайда алушының сақтанушы мойындаған талабын, немесе қауіпті өндірістік фактордың үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірген залалды өтеу туралы заңды күшіне енген сот шешімін;

2) залалдың алдын алу немесе көлемін азайту бойынша шараларды қолданумен байланысты шығындарды растайтын құжаттарды (бар болған жағдайда).

10.2. Арыз берушінің қалауы бойынша сақтандыру төлемі туралы талап сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды электронды көшірмелер немесе электронды құжаттар ретінде қосымша тіркей отырып электронды нысанда жіберіле алады. Сонымен бірге сақтандыру төлемі

туралы талапты электронды нысанда жасау арыз берушіні сақтандырушыға құжаттардың түпнұсқаларын оның мекен-жайы бойынша тапсырудан босатпайды.

10.3. Құжатты қабылдап алған Сақтандырушы арыз берушіге тапсырылған құжаттардың толық тізімі және оларды қабылдап алу уақыты көрсетілген анықтаманы беруге міндетті.

10.4. Егер сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) сақтандыру төлемі туралы талапты электронды түрде жолдаған болса, сақтандырушы оған аталған анықтаманы электронды нысанда бере алады.

10.5. Сақтандыру төлемін жүзеге асырғанда сақтандырушының сақтанушыдан (сақтандырылушыдан) және пайда алушы болып табылатын басқа тұлғадан оның сақтандырушыға талап қою құқығын шектейтін шарттарды қабылдауын талап етуге құқығы жоқ.

10.6. Үшінші тұлға (оның өлімі жағдайында, Қазақстан Республикасының заңына сәйкес оның өліміне байланысты залалдың өтелуіне құқығы бар тұлға) немесе үшінші тұлғаға (залалдың өтелуіне құқығы бар тұлғаға) Заң және осы Ережелер белгілеген сақтандырушының жауапкершілігі шегінде келтірілген залалды өтеп берген және сақтандыру төлемін алу құқығына ие болған басқа тұлға пайда алушы болып табылады.

10.7. Сақтандыру төлемі осы Ережелердің 10.1. тармағында қарастырылған құжаттарды алған күннен кейінгі 30 (отыз) күннен кешіктірілмей сақтандырушымен жүргізіледі.

10.8. Сақтандыру төлемі уақытылы жүргізілмеген жағдайда сақтандырушы Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі белгілеген тәртіпте және көлемде пайда алушыға тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті.

10.9. Сақтандырушы немесе сот шешімі сақтандыру жағдайы деп мойындаған қауіпті өндірістік фактордың үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген залалды өтеу туралы арызды қанағаттандыру олардың түсу тәртібіне сәйкес жүзеге асырылады, ал егер бірнеше арыз бір уақытта түскен жағдайда келесі кезекпен қарастырылады:

1) бірінші кезекте жеке тұлғалардың өмірі мен денсаулығына келтірілген залалды өтеу туралы талаптар қанағаттандырылады;

2) екінші кезекте жеке тұлғалардың мүлкіне келтірілген залал өтеледі;

3) үшінші кезекте заңды тұлғалардың мүлкіне келтірілген залал өтеледі.

11. ЗАЛАЛ КЕЛТІРГЕН ТҰЛҒАҒА КЕРІ ТАЛАП ҚОЮ ҚҰҚЫҒЫ

11.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушы келесі жағдайларда төленген сома шегінде сақтанушыға кері талап қоюға құқылы:

1) сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру жағдайының пайда болуына немесе оның орын алуына бағытталған қасақана әрекеттері;

2) сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру жағдайымен себепті байланыстағы, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқықбұзушылық деп танылған іс-әрекеті;

3) сақтанушының (сақтандырылушының) залалды азайту мақсатында орынды және қолайлы шараларды қасақана қолданбауы нәтижесінде залал көлемінің артуы;

4) сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы мен оның салдарлары туралы әдейі жалған мәлімет хабарлауы;

5) сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру жағдайының орын алғандығы үшін жауапты тұлғаға кері талап қою құқығынан бас тартуы, сонымен қатар сақтандырушыға талап ету құқығы ауысу үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартуы.

11.2. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушыға өзі төлеген сомасы шегінде сақтанушы (сақтандырылушы) объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша өтелген залал үшін жауапты тұлғаға қоя алатын кері талап қою құқығы ауысады.

11.3. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушы қасақана әрекет жасау жағдайларын есептемегенде, қауіпті өндірістік фактордың туындауына себеп болған қызметтік, лауазымдық немесе басқа да еңбек міндеттемелерін бұзған олардың қызметкерлеріне кері талап қоюға құқылы емес.

12. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДАН САҚТАНДЫРУШЫНЫ БОСАТУ НЕГІЗДЕРІ

12.1. Егер сақтандыру жағдайы төменде көрсетілген жағдайлар салдарынан орын алса, сақтандырушы сақтандыру төлемін төлеуден толық немесе жартылай бас тартуға құқылы:

1) қажетті қорғаныс жағдайында немесе аса қажеттілікпен жасалған іс-әрекетті есептемегенде, сақтандыру жағдайын туғызуға бағытталған немесе оның орын алуына әсер еткен пайда алушының қасақана іс-әрекеті;

2) сақтандыру жағдайымен себеп-салдарлық байланысы бар, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілері белгілеген тәртіпте қасақана қылмыс немесе әкімшілік құқық бұзушылық деп танылған пайда алушының іс-әрекеті.

12.2.Егер сақтандыру жағдайы төмендегілерге байланысты орын алса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүргізуден босатылады:

1) соғыс қимылдары;

2) азаматтық соғыс, әр түрлі нысандағы халық толқулары, жаппай тәртіпсіздік немесе ереуілдер.

12.3. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына төменде көрсетілгендер де негіз бола алады:

1) объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты қарастырған сақтандыру сомасынан тыс залалды өтеу туралы кез-келген талап;

2) сақтанушының (сақтандырылушының) және (немесе) пайда алушы болып табылатын кез-келген тұлғаның келтірілген залал үшін кінәлі тұлғадан сақтандыру бойынша тиісті өтемақыны алуы;

3) сақтандырушыны сақтандыру жағдайының орын алуы туралы хабардар етпеуі.

12.4. Сақтандырушы сақтандыру төлемін төлеуден бас тарту туралы шешімді 30 (отыз) күн ішінде қабылдауы және сақтанушыға (сақтандырылушыға) және (немесе) пайда алушыға бас тарту себебін көрсете отырып жазбаша түрде хабарлауы тиіс.

12.5. Сақтандырушының сақтандыру төлемін төлеуден бас тартуына сақтанушы (сақтандырылушы) және (немесе) пайда алушы болып табылатын басқа тұлға сотқа шағым түсіре алады.

13. ДАУЛАРДЫ РЕТТЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

13.1. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын даулар болған жағдайда сақтанушы (үшінші тұлға, пайда алушы) құқылы:

1) оның талаптарын растайтын шарттарды көрсете және құжаттарды қосымша тіркей отырып сақтандырушыға (сонымен қатар филиал, уәкілеттік арқылы, сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы) жазбаша арыз жолдауға, немесе

2) объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын дауларды реттеу үшін сақтандыру омбудсманға (сақтандыру омбудсманға тікелей, соның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы, немесе сақтандырушы арқылы, соның ішінде оның филиалына, уәкілеттігіне) немесе сотқа арыз жолдауға.

13.2. Сақтандырушы сақтанушыдан (үшінші тұлғадан, пайда алушыдан) арыз алған жағдайда дауды реттеудің көзделіп отырған тәртібін көрсете отырып бес жұмыс күні ішінде жазбаша жауап береді.

13.3. Сақтанушы (үшінші тұлға, пайда алушы) сақтандыру омбудсманға жүгінген жағдайда сақтандырушы сақтанушының (үшінші тұлғаның, пайда алушының), сақтандыру омбудсманның сұранысы бойынша даудың қаралуына және шешілуіне қатысты құжаттарды сұраныс алған уақыттан кейінгі үш жұмыс күні ішінде дайындап беруге міндетті.

13.4. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын даулар Қазақстан Республикасының заңнамасы белгілеген тәртіпте қарастырылады.